

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Zeke Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Liszt F. u. 4., ügyintéző: dr. Zeke László ügyvéd) által képviselt **felperesnek** dr. Boda Pál ügyvéd (7400 Kaposvár, Csokonai u. 2.) által képviselt **alperes** ellen **10.475.325 Ft megfizetése** iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságnál 5.G.40.058/2008. számon indult és másodfokon a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.201/2009/4. számú ítéletével befejezett perében, az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.201/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 406.000 (Négyszázhatezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán hozott ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság 15. sorszámú ítéletét, amely az alperest arra kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 6.766.260 Ft-ot és ennek kamatait, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította. A jogerős ítélet indokolásának tényállása szerint a peres felek között 2000. április 3-án takarmánykukorica-technológiai integrációs forgóeszköz finanszírozási szerződésnek nevezett megállapodás jött létre, amelyben az alperes, mint integrált vállalta, hogy meghatározott, összesen 300 hektár területen 2550 tonna takarmánykukoricát termel, a termeléshez szükséges forgóeszközöket a felperestől vásárolja meg az általa biztosított 13.500.000 Ft keretösszegű hitelből. A szerződés

szerint a forgóeszköz finanszírozási hitel igénybevétele a vásárlások időpontjával egyezik meg és megállapodtak a kamat mértékében is. A hitel lejáratát 2000. november 30-án határozták meg. Az alperes 2007-ben 1.350 Ft (OB/54901 számú számla) értékű alkatrészt, 2.808.844 Ft (1B/44529 számú számla), 564.480 Ft (1B/44539 számú számla), 44.531 Ft (1B/45355 számú számla) értékű növényvédőszer és 978.656 Ft (3B/41666 számú számla) értékű műtrágyát vásárolt a felperestől. Az A. MgSz. a felperes megbízásából az alperes földjén vegyszerezést és tárcsázást végzett 486.640 Ft (P9/80226 számú számla), 1.341.088 Ft (P9/80227 számú számla) és 142.800 Ft (P9/80228 számú számla) díjazás ellenében. A felperes a leszállított áruk és az elvégzett munka ellenértékét nem fizette meg. A finanszírozási szerződés alapján az alperesnek összesen 397.871 Ft kamattartozása keletkezett, amelyet nem egyenlített ki.

A másodfokú bíróság - az elsőfokú bírósággal egyezően - az alperes elévülési kifogását nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a felek között létrejött finanszírozási szerződés 2000. november 30-án járt le, a felperes követelése ekkor vált esedékessé. A felperes a keresetet az öt éves elévülési időn belül 2005. október 24-én előterjesztette. A bizonyítás anyagának mérlegelése alapján megállapította, hogy azokon a szállítóleveleken, amelyeken az írásszakértő az aláírást az alperes kézírásának minősítette, a feltüntetett anyagokat, valamint az elvégzett munkákat az alperes rendelte meg a felperestől. Az alperes mint átvevő által aláírt szállítólevelek a felperes teljesítésének okirati bizonyítékai, az alperes által aláírt szerződésen szereplő 52T/61221 számú szerződésszám és az ahhoz kapcsolódó 107532 számú partnerkód valamennyi az alperes részére kiállított - perbeli - számlákon szerepelt. Az alperesnek módja lett volna jelezni, ha olyan anyag, vagy munka került kiszámlázásra, amelyet nem ő rendelt meg. Nem tulajdonított jogi jelentőséget a bíróság annak, hogy a számlákon nem az alperes adószáma, illetve bankszámla száma szerepelt. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes felé fennálló tartozását pénzfizetéssel, vagy áruszállítással, akár csak részben is kiegyenlítette volna. Az elkésett bizonyítási indítványokat a Pp. 141. §-ának /6/ bekezdésére, illetve 235. §-ának /1/ bekezdésére tekintettel nem lehetett figyelembe venni.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel és annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kérte utasítani. Kérelme indokolásában a Pp. 164. §-ának /1/ bekezdését, a Ptk. 4. §-ának /4/ bekezdését, 324-325. §-át jelölte meg jogszabálysértésként. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok az ítéleti tényállást olyan, a felperes által szolgáltatott bizonyítékra alapították, amelyek számtalan esetben téves adatokat tartalmaztak, összekeverték az ő az azonos nevű fia adatait és teljesítését. Példaként említette a

Debreceni Városi Bíróság előtt 54.P.22.154/2006. számú ügyet, amelyben pernyertes lett. Ez a helyzet szerinte a jelen perben is, de azok a bizonylatai, amelyekkel a teljesítését igazolni tudná, 8-9 év távlatából már nem állnak a rendelkezésére. Azt, hogy a számla kinek a nevére lett kiállítva, az adószám dönti el, és nem teljesíthet olyan számlát, amely nem az ő adószámát tartalmazza. Ilyen számlát nem is kifogásolhatna, mert az másnak a számlája. Az átvételi elismervények aláírása pedig csak az áru átvételét igazolja, azt azonban nem, hogy annak szállította a felperes az árut, aki azt átvette. A felperes nem számolta el az általa teljesítésként átadott árut és készpénzt, a bíróságok nem vették figyelembe a 2000. nyarán szállított jelentős mennyiségű búzát, amelyről nincsenek ugyan okirati bizonyítékai, de a felperesnél nyoma kell hogy legyen a teljesítésnek. Ebben a körben szakértői bizonyításra lett volna szükség. Nem számolta el a felperes a LB.40795 számú számlára kifizetett 2.168.718 Ft-ot sem az integrációs szerződés keretében, amely saját felróható magatartása, s amelyre előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. A bíróság elfogadta a felperesi számlákat bizonyítékként, a felperes nyilvántartásának hiányosságai ellenére, ami azt is jelenti, hogy a felperes követelése számlakövetelés, amely elévült, így bírósági úton nem érvényesíthető.

A felperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, mert a jogerős ítélet nem sérti a megjelölt jogszabályokat, így a Ptk. 324-325. §-át sem. A Ptk. 324. §-a értelmében a követelések 5 év alatt elévülnek. Az elévülési idő kezdő időpontja a 326. § szerint a követelés esedékessé válása. A felperes tévesen hivatkozik arra, hogy a perbeli követelés „számlakövetelés” lenne. A számla nem keletkeztet követelést, a követelés a felek szerződéses jogviszonyából keletkezett. A számlát az értékesítésről, illetve a szolgáltatás nyújtásáról a perbeli időpontban irányadó 1992. LXXIV. törvény 43. §-ának /1/ bekezdése alapján kellett a felperesnek kiállítania. A felek szerződése szerint a felperes az alperes termeléséhez szükséges forgóeszközöket meghatározott mértékig megfinanszírozta, tehát a felek között hitelezési jogviszony is keletkezett oly módon, hogy a hitel igénybevétele a vásárlás időpontjában történt meg és annak visszafizetése 2000. november 30-án vált esedékessé. Ehhez képest az igényérvényesítés az elévülési időn belül megtörtént.

A felperes álláspontja szerint az ítéleti tényállást azért nem lehetett volna a felperes könyvelési adataira, az általa kiállított számlákra alapítani, mert azok számtalan esetben téves adatot tartalmaztak és összekeverték a vele azonos nevű és azonos címen lakó fia adatait és teljesítését.

Önmagában az a körülmény, hogy ilyen esetek előfordultak, még nem teszi a bizonyítékok értékelését okszerűtlenné, vagy iratellenessé. A bizonyítékokat a bíróság a Pp. 206. §-ának /1/ bekezdése értelmében a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincsen helye, eljárási szabálysértés csak akkor állapítható meg, ha a bizonyítékok mérlegelése iratellenesen, okszerűtlenül történt. A jelen perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által szolgáltatott okirati bizonyítékok alapján megállapítható-e, hogy a felperes értékesített-e az alperes részére anyagokat, vagy nyújtott-e egyéb szolgáltatást, tehát a hitel igénybevétele az alperes részéről megtörtént-e. A perben vizsgált szállítóleveleken az alperes az aláírásával bizonyította az áru átvételét és az erről kiállított számlák tartalmazták a felperes nevét, címét, a 02 jelű megjelölését, a 107132 számú partnerkódját és a forgóeszköz finanszírozási szerződés számát (52T/61221). Ebből pedig okszerűen az is következik, hogy az árut átvevő személy azonos volt a megrendelővel. Az általános szerződési feltételeknek megfelelően történt a felperes részéről a finanszírozás: „Az integrált által igényel forgóeszközökről az integrátor számlát állít ki és az átvételi jegy alapján az integrált az árut átveszi” (Általános Szerződési Feltételek IX/9.1.2.). Alaptalanul hivatkozik tehát az alperes arra, hogy az általa átvett árut a felperes ténylegesen a fiának szállította. A fia adatai ugyanis ezeken a számlákon nem szerepelnek. Az tény, hogy a számla nem az alperes adószámát tartalmazta, de arra alaptalanul hivatkozik az alperes, hogy az adószám dönti el, hogy a számla kinek a nevére szól. Az 1992. LXXIV. törvénynek a számlák kiállításának idején hatályban lévő 13. §-ának 16. pontja a számla kötelező adatai között nem tartalmazza a vevő adóigazgatási azonosító számát, csak a vevő nevét és címét. E jogszabályhely módosítása csak 2005. január 1-i hatállyal történt meg a 2004. CI. törvény 45. §-ának /1/ bekezdésével. E szerint 2004. december 31. napját követően keletkezett adófizetési kötelezettség, illetve adólevonási jog esetén kell a számlának a vevő adószámát is tartalmaznia. Az alperesnek a számlára írt adatok és azonosítók alapján módjában volt meggyőződnie arról, hogy az általa átvett terméket ő rendelte-e meg és amennyiben jelentősége tulajdonított az adószámnak, úgy a Ptk. 277. §-a /4/ bekezdésében előírt együttműködési kötelezettség keretében jeleznie kellett volna az adószám téves feltüntetését. A perben benyújtott bizonyítékok értékelésénél nem vehető figyelembe, hogy a felperes más esetben nem tudta bizonyítani az alperessel szembeni követelését.

A Pp. 164. §-ának /1/ bekezdése és 3. §-ának /3/ bekezdése értelmében az alperesnek kellett volna bizonyítékot szolgáltatnia arra, hogy a tartozását rendezte. Maga hivatkozott arra, hogy a vásárolt anyagok ellenértékeként 2000. nyarán a felperesnek szállított „nagy mennyiségű” gabonáról nincsen bizonylata. A 2009.

február 4-én tartott tárgyaláson hivatkozott csak arra, hogy ennek a teljesítésnek a felperes nyilvántartásában szerepelnie kell és a nyilvántartás vizsgálatára csak az első fokú tárgyalás berekesztését követően kérte a könyvszakértő kirendelését. Nem sértett ezért jogszabályt a másodfokú bíróság, amikor a Pp. 141. §-ának /6/ bekezdésére, 235. §-ának /1/ bekezdésére tekintettel ezt a bizonyítási indítványt figyelmen kívül hagyta. Ugyanez vonatkozik a másodfokú eljárásban csatolt nyugtára is. Az 1.681.718 Ft befizetésekor az alperes egyértelműen megjelölte, hogy azt az LB.40795 számla teljesítésére kell fordítani. Ezért a Ptk. 290. §-ának /1/ bekezdésére tekintettel nem követett el jogszabálysértést a bíróság, amikor a perbeli számlák tekintetében nem vette figyelembe ezt a befizetést. Az alperes teljesítését a felperesnek valóban el kell számolnia, de az alperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy volt olyan teljesítése, amelynek elszámolását a felperes elmulasztotta. Ennek bizonyítása azonban a fentiek szerint nem történt meg, illetve a bizonyítás indítvány elkészítségének jogkövetkezményeit az alperesnek kell viselnie (Pp. 3. § /3/ bekezdés).

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperesnek költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A felülvizsgálati kérelem sikertelensége folytán az alperes a költségeit maga viseli és a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. §-ának /2/ bekezdése és 15. §-a alapján meg kell fizetnie.

Budapest, 2010.november 8.

Salamonné dr.Solymosi Ibolya sk.
a tanács elnöke, előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk.bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró